

A magyar földhitelintézet

sorsolás alá eső 5 1/2 %-os záloglevelei

oly értékpapírok, melyeknek összegzi földbirtokra első helyen történt betáblázás által biztosítva, s hivatalos kimutatások szerint két-háromszoros értékű jelzálog által fedezve vannak.

E jelzálogi biztosítékon kívül kereskedik még a záloglevelek biztoságért:

az intézet alapítványi tőkéje, — a tartalék-alap, — a törlesztési alap, kölcsönös jótállása

az intézet valamennyi adósának kik egyetemlegesen, egy mindnyáért és mindnyája egyért, egész ingó és ingatlan vagyonaikkal kezességeknek a záloglevelek birtokosainak az intézet kötelezettségeit.

A záloglevelek, melyek 3 1/2 év alatt, félévenkénti nyilvános sorsolás után teljes névértékük szerint visszafizetnek, 1000, 500 és 100 ft-ra szólnak, 5 1/2 %-kal kamatoztatnak, s a jelenlegi árfolyam szerint évi 7 %-ot jövedelmeznek, nem számítva bele azon tőke-nyereményt, mely a teljes névszerinti értékben visszaváltás folytán a vásárlási ár és a névérték közötti különbözetről fogva a vevő javára esik.

Minden záloglevél félévi kamatszélényekkel van ellátva, melyek évenként kétszer, és pedig május és november 1-én napján, minden adólevonás nélkül, váltatnak be, s pedig nemcsak Pesten az intézet pénztárána, hanem minden európai börzepingaon, valamint azon kereskedő-házak által is, melyek a záloglevelek eladásával foglalkoznak.

A záloglevelek legfelsőbb rendelet szerint

árvapénzek, alapítványok,

s egyébke biztosítására is fordíthatók, különösen pedig alkalmasak

biztos tőke-elhelyezések és az aggkor biztosítására,

miután föltétlen biztosított, s most vásárolva,

7% évi jövedelmet és biztos tőke-nyereményt

nyújtanak.

Az említett záloglevelek, a napi-árfolyam szerint, kaphatók **PESTEN: Malvieux C. J., Wahrmann és fia** Biron testvérek című kereskedő-házaknál; — **BÉCSBEN: M. Schnapper, Johann Ribarz, L. Epstein** uraknál; — **vidéken: a Magyar biztosító-társaság** főügynökségeinek legnagyobb részénél; bérmentesítve köldött pénzert azonban posta útján magától az intézettel is megszerezhetők. 1083 (15-0)

Kivonat a „Bukarester Allgemeine Deutsche Zeitung“ 1865. évi július 18-iki számából.

Nyilvános köszönet

Fácányi Armin

 oklev. gyógyszerész urhoz, a fogpápir készítője és feltalálójához Pesten.

Alulírott 50 éves koru vagyok, a gyermekésem óta szüntelen a legiszonyabb fogfájásban szenvedvén, és e tekintetben a legkínzottabb ember valék. Körülbelül három héttel ezelőtt a „Bukarester Zeitung“-ban hirdettet szert Fácányi Armin oklev. gyógyszerész urtól (Pest, királyutca 43. sz.) ámbár — az igazat megvallva — eleinte bizalmatlan voltam, azonban mégis megkísérlettem, és bámulatos örömmel a 48 óra óta folyvást irtóztatón kínzó fogfájásom egyszerre megszűnt. Azóta ezen fogpápirból több szenvedőnek adtam és egytelenege sem csalatkozott, mindnyájánál a jótévő hatás pillanat alatt és kímáradhatlanul gyógyító volt.

A ki tudja, mi a fogfájás, az tudja megítélni, hogy a fájdalom e leni eszhatatlan szert feltalálója valódi jótévője az emberiségnek, a kinek is ezennel legbensőbb hálmam nyilvánítottam. — Plojest (Oláhország), július 18-án 1865.

Freiberger Henrik,
phetogen-gyáros

E fogpápir kapható **PESTEN: Ifjabb dr. Wagner Dániel** ur, nádorhoz címzett gyógyszerésztárána, váci uton. — **Egresi Rezső** gyógyszerész urnál, József-téren, sz. Istvánhoz címzett gyógytárána. — **Formágyi Ferenc** gyógyszerész, három korona-utczában az Isten anyjához címzett gyógytárána, és a szénátéren Sztupa György gyógyszerész magyar koronához címzett gyógytárána.

BUDÁN (várbán): **Bakats Sándor** udvari gyógyszer. urnál, Wlaschek Ede gyógyszer. urnál, Kristinavárosban. — **BUDAPESTEN: Özevgy Majláthné** assz. gyógytárána. Továbbá a következők gyógyszerész uraknál:

- Alsó-Lendva:** Kiss Béla. — **Aranyos-Maróth:** Simonides Theodor. — **Arad:** Ring Károly. — **Azód:** Sperlagh Józ. — **Báán:** Bartovits Istv. — **Baja:** Pollermann Fer. — **Barfán:** Tiracher Manó. — **Bátaszék:** Pócs Laj. — **Belgrád:** Sekulits Theod. — **Brassó** (Erdély): **Jekelius Nándor.** — **Csatka:** Bentásó József. — **Csernovitz:** Schmirch Ign. — **Debreczen:** Borsos Fer. — **Eger:** Erlinger Ign. — **Eperjes:** Schmidt Kár. — **Ersekújvár:** Fogl Sánd. — **Ezék:** Karajlovits M. — **Eztergom:** Mayer Sánd. — **Fehér-Gyarmath:** Balázs Kár. — **Felső-Bánya:** Csász Istv. — **Gyergyó-Szt. Miklós:** Fehér-Gyarmath János. — **Gyoma:** Kramplitsch Lajos. — **Győr:** Németh Pál. — **Igló:** Fischer Guszt. — **Kassán:** E-chvig Ed. — **Károlyi:** Károly. — **Kaposvár:** Kégl Nándor. — **Komárom:** Schmidthauer Ant. — **Körmöcz:** Nemcsok János. — **Kolozsvár** (Erdély): **Engel József.** — **Léva:** Bolemann Ede. — **Lipto-Szt. Miklós:** Haluska E. — **Lovas-Berény:** Heiszler Gy. — **Lugos:** Kronetter Ferenc. — **Makó:** Nagy Ad. — **Mező-Csáth:** Kéler Istv. — **Miskolcz:** Balogh Ist. — **Módos:** Jozovits Sig. — **Mohács:** Ráth Ferenc. — **Monor:** Demtsa Sz. — **Nagy-Beeskerek:** Keller Ed. — **Nagy-Mihály:** Czibur Bert. — **Nagy-Károly:** Jelinek Ign. — **Nagy-Kikinda:** Heudschka Lip. — **Nagy-Körös:** Traxler Ferenc. — **Nagyszombat:** Stanvel H. — **Nagy-Szeben** (Erdély): **Thalmayer J.** — **Nagyvárad:** Molnár József. — **Naschitz** (Tótszeben): **Thalmayer J.** — **Nemet-Palanka:** Hartlikovi Károly. — **Nyíregyháza:** Borsos Istv. — **Nyitra:** Dr. Lang E. — **Óroszhatta:** Székány Ist. — **Paks:** Malatinzky Antal. — **Pancsova:** Rauchen Ber. — **Pécselt:** Kuncz Nándor. — **Pozseg** (Horvát-Sánd. — **Caillagh Kár.** — **Pozsony:** Heinrich Frid. — **Privigye:** Barsi Guszt. — **Put. orsz.):** Szepessy János. — **Rajecz:** Hladny Mór. — **Rimaszombat:** Hegedűs Lajos. — **Roznyó:** Pócs Gy. — **Sárbogárd:** Trutzvánszky Károly. — **Szarvas:** Medveczky Józ. — **Szabadkán:** Hoffbauer Vilim. — **Szeged:** Meák Gy. — **Szegszárd:** Brassay Mih. — **Selmecz:** Dimák Gy. — **Semlin:** Wukomanovic Bas. — **S. A. Ujhely:** Horn J. — **Székesfehérvár:** Sáy Rezső. — **Szenitz:** Ucsnyay Ant. — **Szentes:** Eiszdorfer Guszt. — **Szigetvár:** Salamon Gy. — **Szirák:** Telkesy Iván. — **Sopron:** Lux Ferenc. — **Tata:** Nierth Ferenc. — **Temesvár:** Pecher J. E. — **Tolna:** Graff János. — **Trensehin:** Simon. — **Ujvidék:** Grossinger C. B. — **Wag-Ujhely:** Keller Ján. — **Várasdín** (Horvátország): **Fodor Th.** — **Werscheez:** Herczegh J. — **Weszprém:** Ec. — **Városlátó:** Vilagos. — **Hoffbauer Ad.** — **Vihnyén:** Barsi Rezső. — **Zágráb** (Horvátország): **Mittelbach Zsigmond.** — **Zombor:** Gaule Em. 1250 (1-2)

Ára egy egész csomagnak 1 ft. o. ért., egy 1/2 csomagnak 50 kr. o. ért. Szegények kapnak ezen szerből a készítőitől minden időben ingyen.

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatott saját nyomdájában Pesten, 1865 (egyetem-utca 4-ik szám alatt).

Eladó földbirtok.

Jutányos aron és kedvező feltételek mellett egy 379 holdnyi esinos pusztai földbirtok, Pesttől 3 óra távolságra szabad kézből, minden órá eladó. — Személyes megkeresésre bővebb felvilágosítással szolgál Pesten T a t a y P á l ügyvéd ur (lakása nagy hid-utca, 18. sz. alatt) F. K. ezim alatt bérmentesen Laczházra intézendő levelekre pedig körültekintően válaszoland az eladótulajdonosok megbízottja. 1266 (1-8)

SZVETENAY MIKLÓS

magyar kir. udv. agens, jogtudor, s magyar hites köz- s váltó-ügyvéd-irodája létezik

BÉCSBEN,

Kärnthnerstrasse 29. szám, II. emelet. 1287 (3-10)

Növeldei értesítés.

A növendékeknek magán-önvédelmébe az 1864-dik tanévre rendszeres beírása történik 1. évi szeptember 28-dik napjától kezdve, október 8-ik napjáig, Pesten, cukor-utczában, 6. szám alatti új házban, hol az ide célzó jelentéseket addig is tisztelttel fogadván, tudakozásokra felvilágosítással s kívánatra az intézet program-jával bárkinek kész szívevel szolgálók. Katholikus növendékeim saját hitfelekezeti nyilvános iskolájában tevéen vizsgát a nálam tanult tudományokból, mint eddig mindenkor történt, egy jövőre is államnérvényes bizonyítvánnyal ellátva lépnek ki intézetemből. 1261 (2-5)

Szőnyi Pál.

BELHÁZYS.

első magyar petroleum-lámpák gyári raktára

Pesten, szentér, az új evang. iskola-épületben,

ajánlja jól rendezett konyha, asztali, fali- s függő-petroleum-lámpáit és esillárait nagyban s részletben eladásra a legjutányosb áron.

Az ezen gyárban készített petroleum-lámpákkal égő lámpák a cs. kir. szab. államvasut világtáji bizottságja által, a kül- s bel-földi gyártermékekkel összehasonlítván, azokat a legjobbnak ismerté el és a társaság által használatba is vétettek. Különös figyelmet érdemelnek eddig egyetlen és egyedül e gyárban készült laposlángú égő lámpák 18" széles béléll, melyek lángja világító erőre nézve a legerősb légszusz-lánggal egyenlő, anélkül, hogy költsége magasabbra rugna mint egy stearin-gyertyáé.

Ezen lámpák előbbi jó híret fenn akarván tartani — csakis leg jobb minőségű olajukat tartók raktárban s a legolcsóbbért adának el. A t. cz. közönség nagyobb kényelmére Moderateur-lámpák átalakítása s kijavítása is a legolcsóbb árért eszközöltek s legfinomabb Moderateur-lámpákkal szolgáltat ki. — Gyár 6-utca (Altgasse) 88. sz. a. 1249 (2-6)

Nyilvános köszönet!

E folyó hó 1-én községünkben 15 lakház, több melléképülettel, takarmány, diétnemű stb. a gyorsan tova harapózó távvezé által menthetlenül megemésztetvén, — ezek közül egyedül a községnek két háza és Nagy Andrási bíró, valamint Nagy Mária árvát volt biztosítva a „Hungaria“ biztosító-banknál, mely biztosítótőzét egri főügynöke, t. Sér Antal ur rögton kiküldötte képviselőt a helyszínrre s pár nap múlva a főfelügyelő, Jekelfalussy Lajos ur is községünkben megjelenvén, a tűzkárt nemcsak hogy legigazságosabban minden levonás nélkül állapította meg, de még a gyors építkezéshez szükséges tömeges előleget is fizetett ki a károsult feleknek és községnek. Mindelfogva kötelességünknek tartjuk, a „Hungaria“ ezen példás eljárását a t. cz. nagy közönség tudomására hozni, egyzersmind pedig úgy a „Hungaria“ biztosítótőzétnek, mint jelen tüzesetnél működött képviselőjének, hála közönségünknek nyilvánítani, annál inkább, mivel az ily méltányos és pontos eljárás a legbiztosabb eszköz a biztosítási üdvös és megbecsülhetlen eszmének terjesztésére. 1261 (1)

Kelt Tarna-Bodon, auguszt. 12-én 1865.
Jetthlery Gyula, jegyző.
Nagy Andrási, bíró.
Kassa Ferenc.
Tóth Mátyás.

ROBITSCHER LIPÓT

ujjonnan nyitott

férfi ruha-raktára

Pesten, uri-utca 1-ső szám, az ugynevezett „párisi udvar“-ban a Trattner-Károlyi-féle ház átellenében

ajánlja dús-valasztéku mindennemű magyar és francia viseletmód szerint készített

férfi-, gyermek-, és utazó-öltönyökből

álló készletet a legjutányosb aron. Megrendelések 12-94 óra alatt eszközöltenek. 1248 (2-6)

Pest, szeptember 3-án 1865.

Előfizetési feltételek 1865-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokak illetőleg, 1863. november 1-től kezdve: Egy, négyszer hasábotott petit sor ára, vagy annak helye egyszeri iktatásnál 10 krba; háromszor- vagy többszöri iktatásnál csak 7 krba számítatik. — Külföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdeteményeket elfogad, Hamburg és Altonában: Haasenstejn és Vogler. — M. Frankfurtban: Otto Mollien és Jaeger könyvkereskedése; Bécsben: Oppelik Alajos, — és Pesten: a kertész-gazdasági ügynökség is. József-tér, 14. sz. A Bélyeg-díj, külön minden iktatás után 30 ujr.

Szent-Ábrahám Mihály, püspök.

(1688—1754.)

Szent-Ábrahám Mihály, az erdélyi unitáriusok egyik legnevezetesebb egyházi szónoka, hittanára, püspöke és legtermékenyebb írója volt. A magyar irodalom s a magyar nagy közönség nem ismeri őt, mert ő a mult század, Erdélyre nézve boldogtalan korszakában élt, mert kevés műve jelent meg nyomtatásban s végre, mivel ő egy kicsiny — de egytől egyig magyar és mély hazafi érzésű — hitfelekezethek volt tisztelt s becsült tagja, melynek — e férfi életirója szerint — az volt sorsa, „hogy jelesei kevesektől ismervé, kevesekre hatva, szerény körben éljenek, övéikén kívül meg nem íratva, meg nem elvetve haljanak el.“

De korunk siet jóvá tenni előde mulasztásait. Öröm látni, mily háladatos hűséggel igyekezik a multnak romjai s homályja körül megmenteni nemzetünk jelesit, a magyar szellem jobb alkotásait s általában mind azt, a mi örökíteni való. A nemzet nagy halottjai ugyszólván sirjokból költetnek fel. És ebben egyik első uttörő tagadhatlanul a Vasárnapi Ujság volt.

Ez az eltelt századok jobbainak emléke felújítására célzó lelkes igyekvés, a jelenkor elégtételadása a multakért, kárpótlás az egykori mulasztásokért, a mai nemzedék hála-adója azon küzdve kivívott érdemekért, melyeket a nyomás ama századai alatt bátor elődeink a haza és intézményei s nemzeti jellemünk fenntartása által szereztek. Irodalmunk evel annak adja jelét, hogy érdemes ama szabadságra, melyet a letűnt korszak koszorutlan bajnokainak mártyr-küzdelméi árán kivívott, méltó azon irányadó szerepre, melyet a közvélemény önként nyújtott neki, megilleti azon figyelem és részvét, melylyel képviselői iránt a haza és nemzet viseltetik.

Legyen megengedve nekem is egy régi jeles férfi emléket egy régibb élettrajz nyomán megújítanom. Az erdélyi unitáriusok egykori híres püspöke, Szent-Ábrahám Mihály, született 1688-ban Udvarhelyszékben

Városfalván; atyja, nagyatyja pap volt; elemi tanulását szülőföldén kezdette, az unitáriusoknak minden ekklézsiájában rendes hitfelekezeti iskolájok levén; azután tanulmányait Kolozsvárt folytatta az unitáriusok ottani kollegiumában 1698-ban; végzett 1709—1710-ben oly jelesen, hogy midőn I. József fejedelem Erdély politikai szervezésére országos bizottságot nevezett, s mind a négy bevett vallásbeli biztosok papot vittek tagokul, az unitáriusok öt választották s küldötték el. Itt ismeretsége

végzett külföldre küldötte; visszajött 1715-ben s egy ideig pártfogójánál állapodván meg, 1716-ban tanárrá lett. Hivatala kezdetét a kolozsvári piaci nagy templomnak Steinville német tábornok által az unitáriusoktól való elvétele tette szomorú emlékeztetvé. Március 31-én, april 1. és 2-kán az ifjuság reggeli imájának bevégződése után régi lakhelyéből kiköltözvén: april 30-ig a tanítási jog, april 17-ig pedig az istenisztelet-tartás is fel volt függesztve.

Szent-Ábrahám az ifjuságot egybegyűjtötte s május 10-kén a tanítást egy magánházbán, egy más tanártársárral elkezdette. 1718-ban már zsinati elnök volt, 1720-ban igazgatótanár, 1722-ben a zsinaton a papjelöltek védője (defensor), 1723-ban ismét zsinati elnök; 1724-ben közjegyző (generalis notarius), 1737-ben pedig püspökké választottat, a ki kolozsvári első pap is; és így azonkívül, hogy 1724-től 1737-ig közjegyzőséget viselt, a mi az unitáriusoknál a legeresebb egyházi hivatal, mint tanár, igazgató, első pap és püspök egyszerre négy hivatalt 20 éven át vívén: 1758-diki március 31-kén történt haláláig egyházi szolgálatban 42 évig munkálkodott.

Azt lehetne gondolni, hogy a ki ily sokhoz kezdett, keveset végezhett el. Pedig ellenkezőleg van. Szent-Ábrahám kötelességeit oly helyesen osztotta fel, s mindeniket a maga idejében oly lelkiismeretesen s oly fényes sikerrel teljesítette, hogy örökre példányképül állhat jövendő pályatársai előtt. Mint tanár, valamennyi kézikönyvét maga írta maga számára, melyek közül kinyomatott „Dogmatica“-ja ma is alapja a tanításnak; mint pap, a legkínzottabb alkalmakkor maradó becű beszédeket tartott, melyek közül számos ki is van nyomtatva, ezenkívül hívei számára imakönyvet írt, mit az egyház kinyomatott s ma is épülettel lehet olvasni; mint közjegyző — úgy látszik — fő-főügyje volt a köztanácskozsásoknak: alatta az unitáriusok egyházi alkotmánya

szent-ÁBRAHÁMI MIHÁLY.

halottakat, föntartá még egy ideig a város jó hírnevét, de a bajt nem lehetett sokáig eltitkolni, s mielőtt az köztudomásra jutott, áthághatatlan válszfalat vont a város köré. H—1 Béla.

Az augusztusi zeneünnepélyek fő mozzanatai.

(Két képpel)

I. Liszt Ferenc a zenekar élén.

Az aug. 15—22-ik napjaira eső hét mara-dandó emlékü lesz Budapest történetében. Egy időre háttérbe szorult a hírlapokban s a társas-életben minden egyéb közügy iránti figyelem s a főváros összes érdekeltjeit művészeti ügyek vet-ték igénybe. Pest város és közönsége egyszerre műpártolói hírre tett szert, a zenészet fő gyűl-helylyé lett Európa fővárosai sorában.

Mind erre, mint tudjuk, a pesti zene-conser-vatorium 25 éves fenállásának ünnepe szolgál-tott alkalmat. Ez ünnepély zajos és egyes részei-ben magasztos lefolyásának részleteit már közöl-

kozatával kísérjük a körünkben ismét távozó mű-vész hazánkfiát.

Mellékelt rajzunk azon megható képet ipar-kodik megörökíteni, mely a pesti vígadó fényes termeiben élénk tárlt, midőn a tengernyi hallga-tóság előtt Liszt Ferenc a zenekar élén az orato-rium előadását igazgatá.

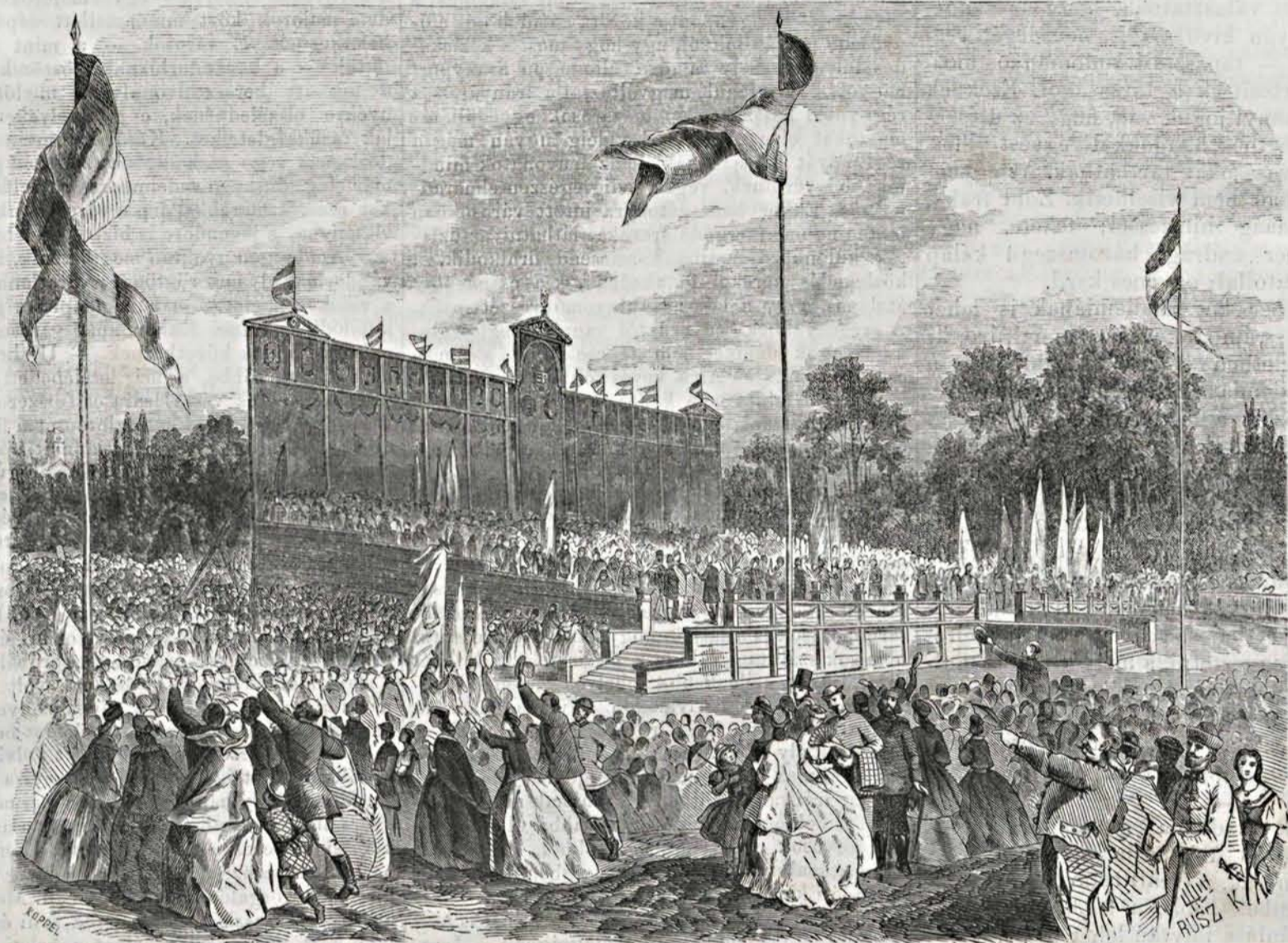
2. A dalárünnepély a városligetben.

Egy második fő eseménye a pesti zenedei ünnepélynek a hazai dalárdák országos egybe-gyűlése volt. Ez ünnep részleteit is ismerik olva-sóink. Ötvennél több dalárda küldé ide az ország külön vidékeiről képviselőit, kiknek száma jóval meghaladta az ezret. Az ünnep fő része Szt. István napjára esett, midőn az összegyűlekezett dalárdák a pesti vígadó terméből kiindulva, kü-lön zászlóaljokban, zeneszó kísérete mellett vonultak ki a városligetbe, hol egy e czélra beren-dezett helyen délutáni 6 óra tájban tartották nyilvános ének-előadásait.

Hogy az elrendezés igen hiányos volt, s hogy ennek következtében a dalárdák legszebb szán-dékai, ez ünnepnek tulajdonképeni célja, füstbe ment, azt már keservesen elpanaszolták lapjaink.

22-dike óta láttunk imitt-amott egyes tisztelt egyéneket, kik távolról megjelentek, hogy a gyű-lésben résztvegyenek s illetőleg azokra előké-lésületeket tegyenek, kik közül elég lesz Kubinyi Ferencet megnevezni. A mint a kitűzött határidő közeledett, úgy szaporodott folytonosan nagyob-bodó mérvben az érkező vendégek száma. Aug. 26-kán az utcák mind népebbek s a járó-kelők közt a magyar hangok gyakoriabbak lettek. A primási palota körüli sürgés-forrás hirdette, hogy e történeti nevezetességű hely, hol több ország-gyűlés befejeztetett, ismét egyik fő helye lesz a történetdőknek, míg a Grassalkovics-palota előtt lebegő zászlók a kiállítás helyét jelölték. Ez f. hó 27-dikén délben meg is nyitattott, s ennek részle-tesebb leírását jövő alkalomra tartjuk fenn ma-gunknak.

A beírások 25-dikén még csak gyéren foly-tak; de óráról órára sürűbben érkeztek a részt-venni kívánók. Minden új vonat, minden kikötő gőzhajó hozott újabb-újabb vendégeket, és vasár-nap délután a beírásra jelentkezők már oly sürűn érkeztek, hogy a primatialis épületben föllállított irodát csaknem ostrom alá vették, egy óráig is kellvén várakozni, míg egy-egy tagra a sor ráke-

A dalárünnepély a városligetben aug. 20. — (Keleti Guszta rajza.)

tük olvasóinkkal. Hátra van még, hogy a főmoz-zanatok képeiben is bemutatassuk.

A zeneünnepélynek egyik fő eseménye két-ségkívül világhírű hazánkfiának, Liszt Ferenc-nek megérkezése s a zeneelőadásokban tanusított lelkes és áldozatteljes személyes részvétele volt. Nemcsak hogy a távol Rómából ide utazott, s legújabb nagyszerű művét, a „Sz. Erzsébet“ című oratoriumot itt hozta legelőször nyilván-osságra: hanem az 500 egyénből álló zene- és énekkar farszót betanítását is elvállalta s a két izbeni nyilvános előadásánál maga személyesen vezényeltte.

A közönség a nyújtott élvezethez méltó lelkesedéssel s szellemi és anyagi részvétellel fogadá a nagy mestert és nagyszerű művét. Liszt Ferenc pedig újra fényesen tanusítá általunk is már több ízben méltányolt teljes önzetlenségét s nemeselegységét. Nem csak a conservatorium pénzerejét szaporítá ismét egy tekintélyes töké-összeggel, hanem jótékonyágának érdemkoszo-ruját még azal is koronázta, hogy az ünnepélyek elmúltával, kizárólag jótékony célokra még egy nagyszerű zeneelőadást is rendezett, melyen az egykori zongora-herceg 18 év óta először hal-latta ismét nyilvánosan világhódító játékát.

Tiszteletünk és elismerésünk őszinte nyilat-

De azért e nap mégis sokáig emlékeztet fog maradni a 60,000-nyi népsokaságnak azon rend-kívüli összecsalódulása folytán, mely a dalárünnep-élyt valóban imponans hatásúvá tévé mindenki előtt, a ki e néptenger hullámaiban habár csak távolról is nézte. Egy másik ily ünnepély bizo-nyosan ügyesebb rendező kezére fogna találni s az 1865 évi országos dalárünnepély csorbáit — bár a magunk kárán — könnyű lesz helyreírni.

Képzünk a városligeti dalár-előadás közép-pontját, a dalárok számára rendelt helyet s annak legközelebbi környezetét ábrázolja.

A természetvizsgálók Pozsonyban.

(A magyar orvosok és természetvizsgálók XI-dik nagygyűlése.)

I.

Pozsony, aug. 29. 1865.

Megérkeztek végre azon ünnepélyes napok, melyek hetek, sőt hónapok óta nálunk közbeszéd tárgyai, s melyekre már régóta szokatlan lelkesé-déssel folytak az előkészületek. A város külseje már egy hét óta hirdette, hogy valamely nem mindennapi eseménynek lesz színhelye. Már f. hó

rélt, hogy nevével sajátkezűleg a kiállított jegyző-könyvbe igtathassa, és e nap esti 6 órakor a bejegyzettek száma már 550-re emelkedett.

Ugyanez nap este 8 órakor kezdődött a pri-mási palota fényesen kivilágított termeiben, melyekhez anyai szép emlék csatlakozik a múltból, az „ismerkedési“ estély. Legkisebb kifogásunk sincs ez elnevezés ellen, noha megvalljuk, hogy mi azt nem annyira ismerkedési, mint inkább jó barátok és ismerősök találkozási alkalmának ta-pasztaltuk. És nem szentelte-e valamennyit ismer-rosésé és barátságát a tudomány szeretete? Valóban megható jeleneteknek voltunk tanúi! Itt két barát találkozik, mindkettő már ösbe csavarodva, kik ezeltől 30—40 évvel egymás mellett ültek az iskola padjain; de azóta a sors egyiket nyugat, másikat kelet felé vezetvén, azóta nem látták egymást. Egy egész emberkor felszökött köztök, és noha gondolkodásban, érzésben egyek, évek hosszú során át nem látták egymás arczát, nem hallották egymás szavát. Újabb jelenet! Itt apa és fiu borul egymás nyakába, s nálok a tudomány ünnepét a találkozás családi ünnepé is varázsolja. Mi azonban a nap, vagy ha úgy tetszik, az est legnagyob fontosságú — lörülményben talál-tuk, hogy e jótékony hatású ünnepnek nem kevésé járultak hozzá az osztályok közti közfalak lerom-

bolásához. A tudomány nincs birtokhoz, nincs magas vagy alacsony álláshoz kötve. Itt fesztele-nül társalog a főur a tudományok szerény bajno-kával; az agg nyájasan társalog az ismeretek magaslatára törő ifjával, ki nem csak az iskolá-ban, hanem a nyilvánosság ily helyein is ügyek-szik tanulni. Szóval, a tudomány az élet legkü-lönbözőbb, mondhatnók, legellentétebb érdekeit egyesíti.

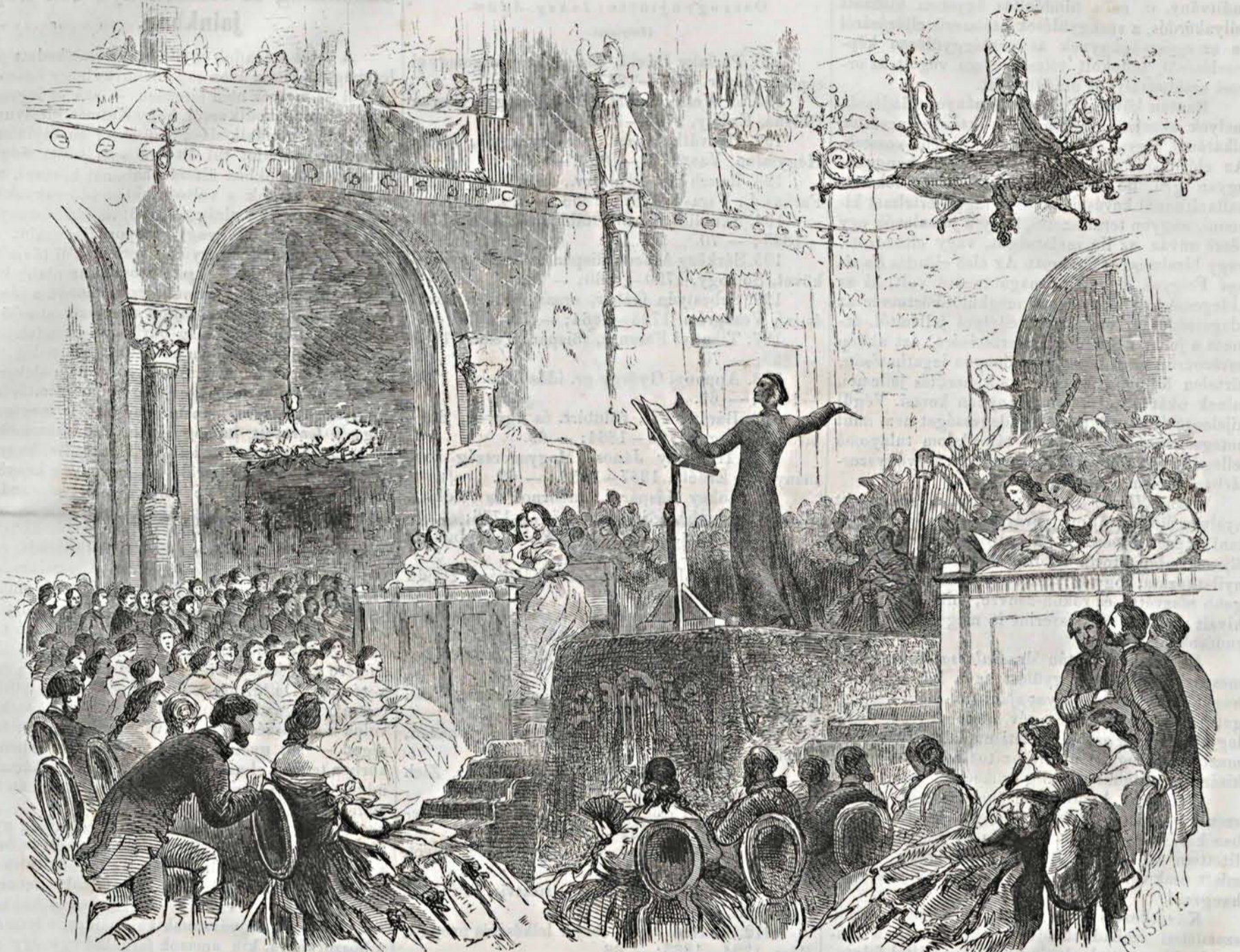
Ily kellemesen folyt az est órái is. É. az ünnepély rendezőinek dícséretére meg kell emli-tünk azon pontosságát, melylyel a vendégek ellátásáról gondoskodtak.

Midőn így a társalgás legelőkeltebben folyt, egyszerre szokatlan fény világoztá meg a palota előtti Jánostér, melyen a helybeli derék dalárda fáklyás menettel jelent meg a katonai zenekar ki-séretében, és megzendült Kőlcseynek magasztos hymusa, melynek befejezte után a palota er-kélyét és ablakait ellepett vendégek harsány éljének hangzott fel, viszonzva a tért sürűn elle-pett sokaság viszhangjától.

Az 5-dik Kolozsvárott ült össze 1844-ben, elnö-kei levén gr. Teleki József és Kubinyi Ferenc, A 6-dik gyűlés, melynek elnökei Scitovszky Já-nos, mostani primás, akkor pécsi püspök és Kubi-nyi Ágoston voltak, 1845. aug. 6—15-dikén Pécsen tartatott. A 7-dik „kassa-eperrjesi“ gyűlés név alatt ismeretes, s 1846. aug. 9—17. gr. Andrássy György és Pulszky Ferenc elnökléte alatt ül-ezett. A 8-dik, és pedig a gyűlések első korszaká-ban utolsó, 1847. aug. 11—17. volt Sopronyban hg. Eszterházy Pál és Kubinyi Ágoston elnökléte alatt, 483 taggal. A hosszú szünetelés után újab-ban ismét Pesten kezdődtek a gyűlések, és pedig 1863. szept. 19—25. Elnökei az új korszak ez első gyűlésének Bene Ferenc és b. Eötvös József voltak, 483 taggal. Végre következett a múlt évi aug. 24.—szept. 2-ig Máros-Vásárhelyen tartott gyűlés, melyen — mint meg igen jól em-lékeztünk — gr. Teleki Domokos elnököt. A ta-gok száma ekkor már 491 volt, mely növekedő szám világosan tanuskodik a kitűzött czél iránti növekedő részvétől. A mostani résztvevők számát

nemzeti muzeum, bécsi egyetem, erdélyi muzeum stb. testületek üdvözöl leveleit és a küldöttek névsorát. Nagy-Várud városa levél által 1866-ra saját körébe hívja meg a XII. nagygyűlést. Ké-sőbbben Rimaszombaton is hasonló tartalmu levele érkezvén, ez szintén felolvastatott. Másfelől Ku-binyi Ágoston figyelmezteté a gyűlést, hogy M.-Szeget és Győr is meghívták a természettudósokat és orvosokat még a múlt évben. Eziránt azonban csak a szept. 2-iki zárulás fog határozni.

Az alapszabályok és póthatározatok felolvasása után a központi bizottmány jelentése kö-vetkezett dr. Balogh Pál azon indítványáról, hogy az eddigi szakok a társadalommal és ethnologiai-val szaporítottassanak. Mely tárgy a szakgyűlések-hez utasítatik, hogy a legközelebbi nagygyűlés-nek adják be véleményüket. Havas Ignác (?) be-mutatja a magyar országgyűlés elé terjesztendő javaslat készítésével megbizott választmányi mun-kálattat, mely az orvosi szakban fog tárgyalatni. Dr. Flór Ferenc jelenti, hogy az orvosi nyugdíj-intézet szabályait a bizottmány elkészítette, s

Liszt Ferenc az oratorium előadásakor Pesten aug. 15. és 22. — (Székely Bertalan rajza.)

Az előadott többi darabok is igen sikerül-tek valának.

Végre a hangok elnémultak, a száznál több lobogó fátyla elvonult. Még egy hangos éljen hangzott a távozók után, s nemsokára oszlani kezdett a társaság, hogy kik itt kedvesekkel találkoztak, most egymástól elválván, legalább egymásról álmódjanak.

Hátfőn, aug. 28. első közgyűlés. Azonban, mielőtt ennek halvány rajzát adnók, tekintünk vissza a multra és ismerkedjünk meg egy kissé e gyűlések multjával. Az első nagygyűlés 1841 ben tartatott majus 28—31-dikén Pesten id. Bene Ferenc elnökléte alatt 266 tag jelenlétében. A második ugyanazon évi szept. 3—8 napján, szin-tén Pesten, ugyanazon elnök alatt, kit azonban Kubinyi Ágoston helyettesített. A harmadik nagygyűlés 1842-ben aug. 4—10. Beszterczbányán üdvözölte Sveiczter Gábor főkamagrágó és Radvánszky A. elnökléte alatt. A 4-ik gyűlés 1843. aug. 5—12. Temesvárott tartatott Thianyi Ferenc és Kubinyi Ferenc elnökléte alatt. —

pontosan csak a jövő alkalommal fogjuk jelent-hetni.

Az első közgyűlés hétfőn aug. 28-kán 9 1/2 órakor kezdődött a városi vígadóban gróf Zichy Károly és dr. Balassa János elnökléte alatt. Az elnök elfoglatván székét, megnyitó beszédében visszatekintett e gyűlések 25 éves multjára, megpendítvén a már elhunyt két alapítót, u. m. Bene Ferencet és Bugát Pált, köszönetet mondott Pozsony városának a szives fogadásért és ellátásért, valamint a dalárdának is a tegnapi megtisztelésért, s a gyűlést megnyitottnak nyil-vánítá. Erre Gottl Mór, pozsonyi polgármester a város nevében, b. Mednyánszky Dénes pedig a pozsonyi természettudományi-társulat elnöke ennek nevében mondott üdvözlétet a XI. nagygyű-lés tagjainhoz, ez utóbbi kiemelvén szép beszédében a természettudományok fontosságát s Pozsony városának azok iránti érdekltségét. Ezután a titkárok, dr. Kanka Károly és Rómer Flóris, olvasták a buda-pesti orvos-egylet, a magy. aka-demia, a magy. kir. természettudományi-társulat,

már is 500 több pályatárs jelentkezett, kik ez intézetbe belépni kívánának.

Következtek a pályázatokról szóló jelenté-sek. Ezek eslejére Buda városa ajánlott 30 db. aranyat, azon kérdés megfejtését tűzvé ki: „Micsoda életrend volna ajánlandó a magyar nép számára, mely mind az egészség föntartására, mind az élet meghosszabbítására legcélszerű-sabb lenne, s melyek azon eszközök, melyek által e tekintetben a napi renden levő visszaélések aka-dályozhatnának?“ Beérkezett 4 pályamunka; de a bírálók véleménye szerint a kérdést egy sem oldotta meg, minél fogva e fontos kérdés újra ki-tűzöttvén, a díj magán aláírások után szaporítat-tik. — A Pataky-féle 20 aranyos pályakérdésre (a bujakorról, tekintettel Erdélyre) két pály-a munka érkezvén, a jutalom ifj. Halasi-Spányik József, csik-szent-mártoni orvosnak kiadatik. A harmadik jutalmat Lészai Dániel szász-városi főorvos tűzte ki e kérdésre: „A csement vagy hidraulai mészkimutatása Erdélyben, különösen Hunyadmegyében.“ Csak egy munka érkezett,

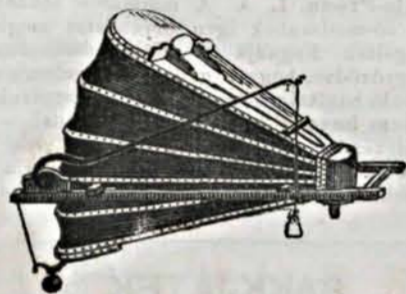

HIRDETÉSEK.

POZDECH JÓZSEF

fúvó-gyárnok, nagyszer-kovács s a harangok új felszerelésének felfedezője,
Pesten, Terézváros, gyár-utca 7-ik szám. saját házában,

az illető t. ez. közönséget tisztelettel értesitem, hogy hazai első szab. fúvó-gyárban megrendeléseket minden alakú és nagyságú fúvókra tenni lehet. Azonkívül elfogadok mindenféle nagy kovács-munkákat is. Több ízben újság útján is közölték az általam föltalált és országos szabadalmat nyert, a londoni világ kiállításban éremmel jutalmazott, ezélszerű, takaros, nemkülönben a hazai gazdasági egyesület f. évi június 3-7-kén gazdasági kiállítás alkalmával első rendű éremmel díszített

harang új felszerelési módomat

a t. ez. közönség figyelmébe ajánlom. Mert ezen új módom szerint a harang vaskoronával felszerelve, többféle előnyt nyújt, melyek különösen abban állanak, hogy a harang könnyen forlítható koronája következtében sokkal tovább tart és minden elrepedéstől mentve van; a harangozás szűkebb tért igényel, mint ez a közönséges felszerelésnél van, a harangozás sokkal

könnyebbítették, és következésképp a harangozáshoz kevesebb ember szükséges, végtére, főképp a nagy harangok húzásánál a torony falain a legkisebb rezgés, rendülés sem vehető észre.

A harangok ezen új felszerelése több hazai magyar és német lap által közléte volt. Továbbá nemcsak harang-felszerelés létesül, de új harangöntést is elvállalok, vagy pedig öreg harangokat újjal cserélek; ugy szintén különböző nagyságú új harangok készen kaphatók.

A gyárban most készült új felszerelésű 45 mázsás haranggal szeptember hó 5-6-án nyilvános próbát teszünk; ezen harangnak a járása oly könnyű, hogy egy 12 éves fiú minden erőltetés nélkül harangozhat vele. s gyárban addig lesz közszemlére felállítva, míg verője nem találkozik.

Minden itt elősorolt tárgyakat jutányos áron a lehető legrövidebb idő alatt a t. ez. közönség teljes melegegdedésére kész vagyok véghezvinni. 1272 (1-3)

HERCZEGNŐ-VIZ

Renard Ágostól Párisban.

Ezen világhírű mosdóvíz a bőrcék ifjas frissességét ismét visszaadja, az arcot, nyakat, kart s kezeket vakító fehérré, puhává és gyengédé teszi, s mint soha más hasonlómú szer — hűsítő s fristológ hat. Bőrükteket: u. m. szepőt, püröséket s a ráncokat tökéletesen eltávolítja, s az arczsint, — minthogy ezen mosdóvíz semmi tisztáltságot a bőrön nem szenved, egész a késő korig a bőrt simán tartja. Emeltett arczszeptítő szer, mely hasznossága és szilárdága által oly kedvelté vált, valódi minőségben egyedül a kizárólag csak alolirt forrártárban kapható.

Egy üvege ára 84 kr.

Egyedüli raktár Pesten:

VÉRTESSI SÁNDORNÁL.

Kristóf-tér 1-ső szám, a „Venushoz.” 1277 (2-10)

ROBITSCHÉK LIPÓT

ujjonnan nyitott

férfi ruha-raktára

Pesten, uri-utca 1-ső szám, az úgynevezett „párisi udvar”-ban a Trattner-Károlyi-féle ház átellenében

ajánlja dús-választék mindennemű magyar és francia viselőmód szerint készített

férfi-, gyermek-, és utazó-öltönyökből álló készletét a legújnyosb áron.

Megrendelések 12-24 óra alatt eszközöltetnek. 1248 (3-6)

PETROLEUM

55 foknyi melegégnél meg nem gyuladható tiszta, hamisítlan minőségű Petroleum, Petroleum-lámpák, a legnagyobb választékban és szerfelett olcsó áráért, továbbá henger lampa-üvegek, melyek a folytonos szétrepedésnek nincsenek kitéve, s melyek ha egy keveset drágábbak is, de kitűnő minőségükkel fogva mégis tetemes megtakarítást eszközölnek, a következő nevezet alatt kaphatók:

Mendl's Petroleum-Cylinder,

a cylinderek mindegyike M. betétvel van jegyezve. Árszabályok és mustra-könyvecskék kívánatra bérmentesen küldetnek meg.

MENDL ISTVÁN Pesten,

raktár király-utca 18-dik szám, gyár nagy díófa-utca 10-dik sz. a. 1246 (6-6)

Legolcsóbban kapható:

1 kővez sima 16 hüv. magas, 20 hüv. széles hólyagpapír 1 ft. 40 kr., 1 kővez kétszer nagyobb csak 2 ft. 70 kr., ismét eladók 3%-tól 10 perzentig vételük szerint jutalmaztatnak. Természetes hólyagpapír is kapható egy áron. Nagy gazdálkodásra pedig 100 nagy üveg kötésekre való bőséges darabok csak 30 krert.

100 db. 8-ad levélpapír	1 ft. 45 kr.	100 darab 8-ad levelekhez való borítékok	1 ft. 45 kr.
100 db. vastagabb	1 ft. 65 kr.	25 kr.-tól 1 forintig választékot készítés szerint.	
100 db. vastag angol	1 ft. — kr.		
100 db. legvastagabb	1 ft. 10 kr.	100 dombor nyomás csak 12 kr.; ugy papírokra mint a borítékokra szines nyomás vagy monogram-betűkkel 100 nyomásá 80 kr.	
100 db. szines zománczos	1 ft. 10 kr.		
100 db. szines csipkés szűli	1 ft. 50 kr.	100 dombornyomású látogatójegyek 80 kr.	
100 db. szines sima	1 ft. — kr.	100 fekete finom könyvmot 1 ft.	
100 db. szines gyászszegélyű	1 ft. 20 kr.	Minden külön sorért 50 kr. jár.	
100 db. legfinomabb	1 ft. 50 kr.		
1 másoló gép könyvestől mindenesztől	6 ft. — kr.		

Mindennemű írópapírok, rajz- és írószerek legjutányosabban kaphatók

Haris Pálnál

Pesten, nagyhid-utca 15-ik szám alatt.

1260 (2-0)

Istennel, észszel, szorgalommal boldogulsz!

Ez jelszava az országos ISTVÁN BÁCSINAK, s ez alatt naptára már XI-dik évi pályáját szerencsésen elérte. Ki naptár-irodalmunk történetében kissé járta, tudni fogja, hogy 11 év óta hány naptár tűnt fel a magyar égen, és ismét hányank tűnt le csillaga; — s épen ez bizonyítja, hogy István bácsi naptára életre való és ajánlatra méltó, mivel a t. közönség által, mint kedvesen látott újvi vendég, évről-évre melegen pártoltatik és föntartatik. E szerint kedves dolgot vélünk tenni, midőn hírül adjuk, hogy szokott tetszős alak és változatosan épületes beltartalommal megjelent

ISTVÁN BÁCSI NAPTÁRA
1866-ra,

vagyis

családok házigazdáknak és gazdasszonyoknak, népnevelőknek, helységelöljáróknak, iparosoknak és földmívelőknek való

KÉPES KALENDÁRIOM,

Majer István

által szerkesztve.

Csinosan fűzött és jegyzékpapírral ellátott naptárunknak régi ára 50 kr. o. é.

Minden tíz példányra egy tiszteletpéldány ráadás

Heckenast Gusztav

könyvkiadó-hivatala
(Egyetem-utca 4-ik szám.)

Kelt Pesten, aug. 10-én 1865.

Mindenkinek felette fontos.
A gróf Harrach-féle
vászon-árak gyári raktárának

utolsó készlete, a vászonárak valódisága és teljes fölmérték biztosítása mellett,
a gyári árakból 50%-tig terjedő leengedéssel.

a végképeni eladás

még csak rövid ideig fog tartani.

A Magyar királyaságból érkező levelelbi megrendelésekre, készpénz beküldés vagy postai utánvét mellett az árucikknek postán, vasúton vagy gőzhajón bárholra megküldetnek.

A pakolás és mustrák beküldése ingyért teljesítettik. Több ezer rőf gyári vászonmaradékból fehőrneműek készítették, képesek vagyunk azokat olcsó árért áruba bocsátani, ugyanis:

1 db. vászon férfi-ingnek az ára (jóféle rumburgi vászomból) csak 3, 4-5 forintig a legfinomabbak.

1 db. igen csinos vászon női-ing, kivarrrva s hímeezve 3, 4-5 ftig a legfinomabbak.

A férfi-ingek megrendelésénél a nyakbősege kívántatik. (Magyar vagy német gatyák 1 ft. 20 kr., — 2 ftig a legfinomabbak).

1 vég 30 rőfös vászon ára most csak 9 ft. 50 kr., 12, 14, 16, 17-19 forintig — igen finomak.

1 vég 42 rőfös vászon ára most csak 15, 18, 20, 22-25 ftig a legfinomabbak (12 inghez)

1 tucztat fehér vászon és ezárna batiz-zsebkendő ára most csak 1 ft. 90 kr., 3, 4, 6, 8, 10-12 ftig a legfinomabbak.

Jó hírben álló s Ausztriában a legjobbban elismert és hamisítlan vászonkészítmények, a magas papsg s uraságok által oly kedvelt 50 és 54 rőfös kézfogat vásznaink ára most csak 25, 30, 35, 40, 50-60 ftig, az úgynevezett batiz-vásznak, melyek ára azelőtt 150 ft. volt — most csak 65-75 ftig.

Törülköző-kendők, szines vászon- és asztalkendők tucztatja, asztalterítők 6 szemelyre 1 abrosz és 6 asztalkendővel, mindezeknek ára csak 6, 8-10 forintig, 12 szemelyre még egyszer anny.

80 forinton felüli megrendelésnél 1 finom damasz nagy abrosz és kendőből álló 18 ft. értékű asztal-készlet adatik ráadásul.

Az e tárgybani leveleket kérjük eképp czimezni: 1278 (2-12)
„An den Leinenwaaren-Ausverkauf, Stadt, Freieung, Bank-Bazar, neben dem gräflich Harrach'schen Palais in Wien.“

Lég-viz (Luftwasser)

mint hűsítő ital különösen azok számára, kik aranyerben szenvednek, rendes használatra ajánlatik, megbecsülhetlen hathatósággal bír továbbá rögzött főfájások, fejköszvény, mellszorongás, emésztési bajok, altesti bántalmak, lépkör és dugulások esetében és az epe elkölönítés megtamadásánál.

1 palackz ára 40 kr.

Valódi minőségben kapható: Pesten, TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál, király-utca 7-dik sz. a. 1229 (9-12)

Stajer növénynedv

mell- és tüdő-betegek számára,
egy üveg ára 88 kr. o. é.

Engelhofer izom- és ideg-essentiája,
egy üveg ára 1 ft.

Dr. Krombholz gyomor-liqueurje,
egy üveg ára 52 kr.

Dr. Brunn szájvize (Stomaticon),
egy üveg ára 88 kr.

Folytonosan valódi és legjobb minőségben kaphatók:

Török József gyógyszer, király-utca 7-dik sz. a., Ebenführer A., Gindler G., Gindler J., Hansner F. L., Höfler unokái, Kindl és Fröhlich, König N., Oszeczyk és Schiesler, Reitszám F., Szemes Ed., Tobisch C., Tunner J., Vaghy K., Weiss Fl. uraknál.

BUDÁN: Brunner G. F., Steden J., Prohászka, Schwarzmayr gyógyszerész vizváros, és Wlasek gysz. Krisztina-város. 1280 (5-6)

REICHARD A. és TÁRSA

ujjonnan nyitott könyvkereskedése

Pesten, szén'er 3. sz. a. az evang. iskola-épületben.

tisztelettel tudatja a nagyérdemű közönséggel, hogy könyvkereskedésében jelentékeny raktárt tart magyar, német és tót bibliakból, új testamentumok és zsoltaorokból — ezek közt olyanokat is, melyek föpásztorilag jóváhagyattak; (Ess és Kistemakor) találatok nála továbbá ó-kor szövegű héber és görög és sok más nyelven irt bibliák, melyeket a t. ez. közönség szives figyelmébe ajánl. Ezen szent-írások teljes névsorozata kereskedésben ingyért szolgáltatnak ki. 1268 (2-3)

Marhabetegség és marhavész ellen,

mely a forró nyári-időben szarvasmarhák, sertések s még a lovak közt is nagy mértékben dühöng, a KORNEUBURGI MARHAPOR, mint házi-óvszer a legnagyobb sikerrel alkalmazható, s valódi minőségben a következő czégek által rendelhető meg:

PESTEN Török József gyógyszerésznél, király-utca 7. sz., Thalmayer A. és társa, Halbauer testvérek, Glätz J. — BUDÁN: az udvari gyógyszerárban. Aradon: Probst F. J., Tones és Freiberger. — Brassóban: Heszheimer és társa, Gyertyánfű és fia, — Debreczenben: Bignio J., Csanak J. — Dettán: Braunmüller, — Eperjesen: Zsembery J. — Eszéken: Deszátly J., — Esztergomban: Bierbrauer C. J., — Egerben: Tschögl J., — Gyöngyösön: Koczianovich, — Kassán: Novelly A., — Kolozsvárat: Wolf, — Komáromban: Belloni A., Ziegler és fia, — Mohácsban: Kögl, — Nagyváradon: Janky A., — Nagy-Kanizsan: Fesselhofer és Rosenbergr, — Páncsován: Rauschan és fia és Graf, — Pozsonyban: Scherz F., Hackenberger testv., Waritsch, Kovács J., — Rozsnyón: Pösch J., — Sopronban: Pachofer L., Müller P., Merz A., — Szekesfehervárt: Legmann A. L., Kovács P., — Szekesváradon: Aigner, — Selmeczen: Dimák, Zelenka, — Szepesvárallyan: Fest J. B., — Szolnokon: Scheffels István, — Sziszekben: Dietrich A., — Temesvárt: Maxer és Sailer A., Babusnik, — Trencsenben: Kulka és Weisz, — Vácson: Bodendorfer, — Várazson: Halter F. és Koterba, — Veszprémben: Lang J. és Tuszka M. 1151 (8-9)

ARJEGYZÉKE

a francia módor szerint alkotott

budai MALOM-KÖVEKNEK

Blum János
gőzmalom, malomkövek és árpakása-gyár-tulajdonostól

BUDÁN.

Raktár Pesten: Geitner és Rausch uraknál, font 2-dik sz. alatt.

Tiszta árak helyben Buda-Pesten készpénzben.

a valódi francia

KOVA-MALOM-KÖVEKNEK

La fertéből.
Raktár
Blum János
gőzmalom-tulajdonosnál

BUDÁN.

Eredeti gyári árak helyben Buda-Pesten, készpénzben.

I. oszt.		II. oszt.		I. pár 36" vagy 35 Centimeter átmérőjű		550 frank.	
1	2	1	2	1	2	1	2
38"	102	92	100	38"	100	575	
40"	112	102	110	40"	105	600	
42"	120	110	120	42"	111	630	
44"	130	120	130	44"	116	670	
46"	140	130	140	46"	121	700	
48"	150	140	150	48"	126	730	
50"	160	150	160	50"	131	760	
52"	170	160	170	52"	137	780	
54"	180	170	180	54"	142	800	
56"	190	180	190	56"	148	830	
58"	200	190	200	58"	153	860	
60"	210	200	210	60"	158	890	

Levélbeli megrendeléseknél előleges fizetésül minden pár malomkő után 50 ft. esatolandó.

1252 (2-2)

Blum János, gőzmalom, malomkövek és árpakása-gyár-tulajdonosa Budán

Titkos

BRETEGSEGEK,
ujjonnan kelt-készettek

8 nap alatt
minőségére nézve
48 óra alatt
meggyógyítottak

dr. Fux J.

28 év óta fenálló rendelési intézetében, anélkül, hogy a beteg foglalatosságában háborgattatnék.

Rendel: d. u. 1-4 óráig.

Tiszteletdíjjal ellátott levelek a leggyorsabban eszközölteknek.

Lakása: Király-utca, 24. sz. a. 1-ső emelet 1193 (5-12)

Tanuló-ifjak

lakás és magyaros elemzés végett értesülhetnek folyó 1865-ik évi szeptember 20-ka után molnár-utca 9-ik sz. jobbra 1-ső ajtóka. 1280 (1)

Gyógyszereszi gyakornok

keresetik, ki 4-5 iskolát végzett, kedvesző feltételek mellett. **Maletter Albert,** Jolvára. 1275 (2-3)

Kereskedelmi Akademia.

Az új tanfolyam f. évi október 2-kán, a beiratás szeptember 20-kán veszi kezdetét. — Levélbeli tudakozásokra posta fordultával kellő válasz adatik. Személyes értekezésre az igazgatósági iroda naponként reggeli 9-12 és délutáni 3-5 óráig nyitva áll. Az esti tanfolyam kezdete október 12-kén. Pest, aug. 15-kén 1865.

Az igazgatóság.

1281 (1-3)

Kivonat a „Bukarester Allgemeine Deutsche Zeitung“ 1865. évi július 18-iki számából.

Nyilvános köszönet

Fácányi Ármin oklev. gyógyszerész urhoz, a fogpapír készítője és feltalálójához Pesten.

Alulírott 50 éves koru vagyok, a gyermekemem óta szüntelen a legiszonyabb fogfájásban szenvedvén, és e tekintetben a legkínzottabb ember valék. Körülbelül három héttel ezelőtt a „Bukarester Zeitung“-ban hirdettet szert Fácányi Ármin oklev. gyógyszerész urtól (Pest, királyutca 43. sz.) ámbár — az igazat megvallva — eleinte hízavellen tetszett előttem, azonban mégis megkísérletem, és bámulatos örömeóra a 48 óra óta folytatott intőztatón kínzó fogfájásom egyszerre megszűnt. Azóta ezen fogpapírból több szenvedőnek adtam és egyelőn egy sem csalakozott, mindnyájánál a jőtevő hatás pillanat alatt és kimaradhatlanul gyógyító volt.

A ki tudja, mi a fogfájás, az tudja megítélni, hogy a fájdalom e leni esalhatlan szer feltalálója valódi jőtevője az emberiségnek, a kinek is ezennel legbensőbb hálsámat nyilvánítom. — Plojest (Olahország), július 18-án 1865.

Freiberger Henrik, phetogen-gyáros

E fogpapír kapható **PESTEN:** Ifjabb dr. Wagner Dániel ur, nádorhoz czimzett gyógyszerárban, váci-uton. — Egresi Rezső gyógyszerész urnál, József-téren, sz. Istvánhoz czimzett gyógyszerárban. — Formágyi Ferencz gyógyszer, három korona-utczában az Isten anyjához czimzett gyógyszerárban, és a szénátéren Sztupa György gyógyszer magyar koronához czimzett gyógyszerárban.

BUDÁN (városban): Bakats Sándor udvari gyógyszer. urnál, Wlaschek Ede gyógyszer. Krisztinavárosban. — **BUDAPESTEN:** Özevgy Majláthné assz. gyógyszerárban. Továbbá a következők gyógyszerészei uraknál:

- Alsó-Lendva: Kiss Béla. — Aranyos-Maróth: Simonides Theodor. — Arad: Ring Károly. — Aszód: Sperlagh József. — Bács: Bartovits István. — Baja: Pollermann Ferenc. — Barfán: Tiracher Manó. — Bártaszék: Poós Lajos. — Belgrád: Sekulits Theodor. — Brassó (Erdély): Jekelius Nándor. — Csattza: Bentsáth József. — Csernovitz: Schmirch Ign. — Debreczen: Borsos Ferenc. — Eger: Ertinger Ign. — Eperjes: Schmidt Károly. — Ersekújvár: Fogd Sándor. — Eszék: Karajlovits M. — Esztergom: Mayer Sándor. — Fehér-Gyarmath: Balika Károly. — Felső-Bánya: Csasz István. — Gyergyó-Szt. Miklós (Erdély): Szathmáry János. — Gyoma: Kramplitsch Lajos. — Győr: Németh Pál. — Igó: Fischer Gusztáv. — Kassa: E. dvig Ed. Quirfeld Károly. — Kaposvár: Kégl Nándor. — Komárom: Schaidthauer Ant. — Kőrménz: Nemsek János. — Kolozsvár (Erdély): Engel József. — Léva: Bolemann Ede. — Lipto-Szt. Miklós: Haluska P. — Lovas-Berény: Heiszler Gy. — Lugos: Kronetter Ferencz. — Makó: Nagy Ad. — Mező-Csáth: Kéler István. — Miskolcz: B. logh István. — Mósos: Jezovits Sig. — Mohács: Ráth Ferencz. — Monor: Demtsa Sz. — Nagy-Beeskerek: Keller Ed. — Nagy-Mihály: Czibor Bert. — Nagy-Károly: Jelinek Ign. — Nagy-Kikinda: — Heneduscha Lip. — Nagy-Körös: Traxler Ferencz. — Nagyszombat: Stanzel H. — Henszeben (Erdély): Thalmayer J. — Nagyvárad: Molnár József. — Naschitz (Tótorosz.): Mernyik And. — Német-Palánka: Harlikovi s Károly. — Nyiregyháza: Bertalan Pál. — Nyitra: Dr. Lang E. — Orosháza: Székány István. — Paks: Malatinzky Sándor. — Pánsosva: Rauschau Ber. — Pozsony: Kúnz Nándor. — Pozseg (Horvátország): Csillagh Károly. — Púcsod: Privigyey: Baris Gusztáv. — Putnok: Szepessy János. — Rajecz: Hladny Már. — Rimaszombat: Hegedüs Lajos. — Rozsnyó: Pócs Gy. — Sarbogárd: Tratyánszky Károly. — Szarvas: Medvecsky József. — Szabadkán: Hoffbauer Villem. — Szeged: Medk Gy. — Szegszárd: Brassay Mihály. — Szemez: Dimák Gy. — Semlin: Wukomanovic Bas. — S. A. Ujhely: Horn J. — Szekesfehervár: Say Rezső. — Szentistván: Ucsnyay Ant. — Szentes: Eiszdorfer Gusztáv. — Szigetvár: Salamon Gy. — Szirák: Telkesy Iván. — Sopron: Lux Ferencz. — Tata: Nierthi Ferencz. — Temesvár: Pecher J. E. — Tolna: Graf János. — Trencsén: Simon. — Újvidék: Grossinger C. B. — Vág-Ujhely: Keller Ján. — Varasdin (Horvátország): Fodor Th. — Werschez: Herczegh J. — Wespriem: Ferenczy Károly. — Világos: Hoffbauer Ad. — Vihnyén: Barsi Rezső. — Zagráb (Horvátország): Mittelbach Zsigmond. — Zombor: Galle Em. 1250 (2-2)

Ara egy egész csomagnak 1 ft. 9. ért., egy 1/2 csomagnak 50 kr. o. ért.

Szegények kaphnak ezen szerből a készítőtől minden időben ingyen.

Kiadó-tulajdonos **Heckenast Gusztáv.** — Nyomatott saját nyomdájában Pesten, 1865 (egyetem-utca 4-ik szám alatt).

JOEL ÉS KELLER

a „jegyesek“-hez czimzett

ujjonnan megnyitott

vászon- és fehérárú raktára

Pesten, a bécsi utcában,

ajánlja jól berendezett

rumburgi, hollandi, irlandi, kreasz-, fonal- és szilveszteri vásznak.

1242 (6-6)

asztalneműk-, kávé-, törülköző- és vászonsebkendők-, asztal- és ággyeterítékek-, fehér és színezett csinvat és kanavász-, nanking-, színezett perkal-, mindenféle fehérneműk-, fehér és színezett parket-, pikét-szoknyák- és terítők- és minden e szakmába vágó cikkek közül álló készletét a legjutányosbra szabott ár mellett.

KANITZ C.

ezennel tisztelettel tudatja a nagyérdemű közönséggel, hogy a nagyhid- és miatyánk-utca szögletén ezelőtt fenállott

PAPIR-RAKTÁRÁT

a nagyhid-utcai „fehér hajóhoz“ czimzett 6-dik sz. a. háza tette át, és ajánlja jól rendezett tárást mindenemű

papir- és irodai szerekből.

Különös figyelembe ajánlja az igen díszesen kiállított

levélpapirokat és látogatójegyeket

bámulatos olcsó áron, u. m.:

- 100 db. levélv. névvel vagy címmel domboru nyomásban . . . . . 50 kr.
- 100 „ ugyanaz, borítékkal együtt díszes tokban . . . . . 1 ft. — kr.
- 100 „ igen finom levélv. . . . . 1 ft. 35 kr.
- 100 „ látogatójegy lithographirozva dupla lapkaperon . . . . . 80 kr.
- 100 „ domboru nyomással . . . . . 80 kr.

Írásbeli megbízások, az üzlet beklüldése vagy postai utánvét mellett legpontosabban és legjobban teljesíttetnek. 1216 (4-0)

Víz által légzárolt szoba-ürszékek,

melyek által letesen elárátik, darabja 5-8 ft., kettős zárral, csinos szerkezettől 15 ft.

Készület, mely minden árnyékszekhez alkalmazható, s mely által a légvonal és báz tökéletesen eltávolítatik, darabja 10 ft.

E két tárgy királyi szabadalommal látott el.

Ezerszeresen megpróbált, általam feltalált és szabadalmazott

Kemény-fedéltetek, melyek alkalmazása által a füst a konyhából és lakhelyiségekben nyomtalanul eltűnik, dbja 10 ft.

A pakolásért darabonként ládával együtt 1 ft. számítottak.

Felöltök számára fürdőkádak 13-15 ft., háztetőzések s más egyéb érczmulakátok új s régebbi épületekre a legjutányosb áron számítottak, s még a legcsekélyebb tárgyak is kijavítás végett elfogadtatnak. 1245 (3-6)

MIKSITS KÁROLY,

hádfogos-mester.

RAKTÁRA: rózsater 2-ik szám, a városháza mögött.

Pest, szeptember 10-én 1865.

Előfizetési feltételek 1865-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. — Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg, 1863. november 1-től kezdve: Egy, négyeszer hasábozott petit sor ára, vagy annak helye egyszeri ígatásnál 10 krba; háromsor- vagy többsorú ígatásnál csak 7 krba számítottak. — Külföldre néve kiadó-hivatalkunk számára hirdeményeket előfog, Hamburg és Altónában: Haasenstejn és Vogler. — M. Frankfurthban: Otto Mollén és Jaeger könyvkereskedése; Bécsben: Oppelk Alajos, — és Pesten: a kertész-gazdasági ügynökség is. József-tér, 14 sz. a. Bélyeg-díj, külön minden ígatás után 30 ujkr.

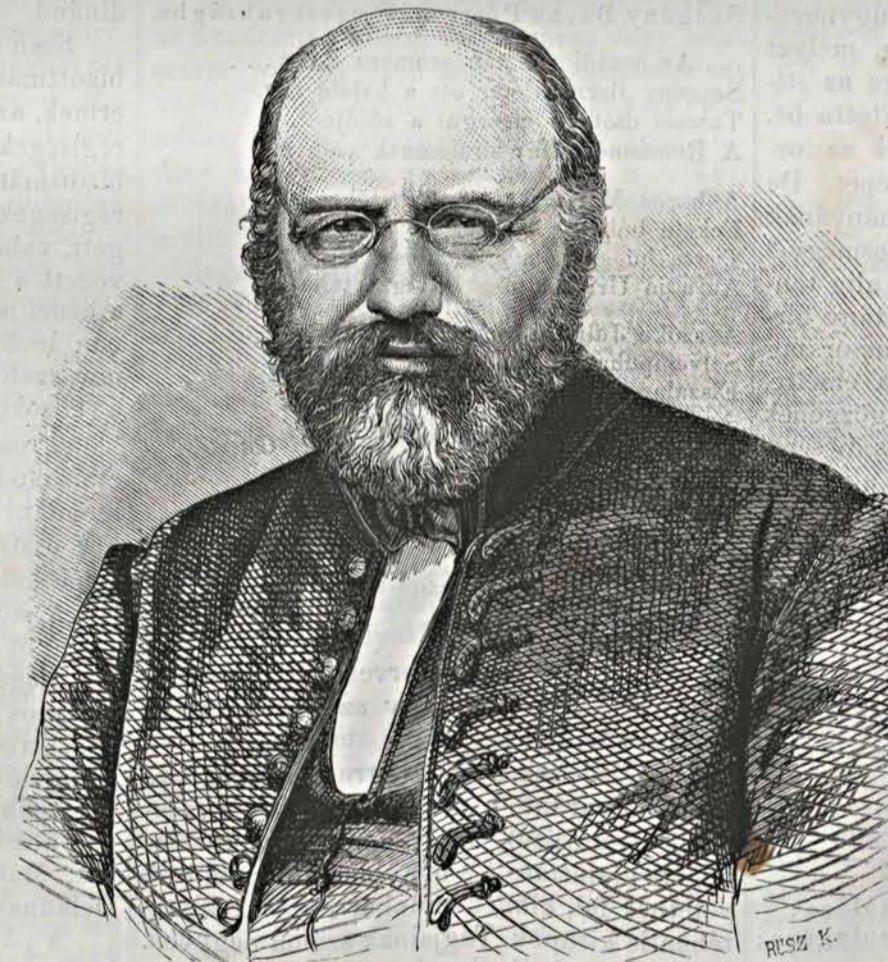
Müller János.

Rég ismert törekvése az a Vasárnapi Ujságnak, hogy, a mennyire lehet, minden osztály, életpálya s munkakör érdemes képviselőivel iparkodik gazdagítani arczkép-csarnokát. Talán nem egészen a mi hibánk, hogy a hazánkban oly fontos és tekintélyes bányászati és hutászati szak, képeink hosszú sorában alig van képviselve, s azon egy két jeles férfiú, kiknek méltatása eddig lapunkban megjelent, inkább igazgatói és kereskedelmi, mint technikai érdemmel bír. Itt az ideje, hogy e térre is fordítsuk figyelmünket.

Az is régi szokásai közé tartozik e lapnak, hogy kiváló figyelemmel viseltetik oly férfiak iránt, kik külföldről beszármarznak, itt nem csak hogy az elődai civilizátorok szerepét nem játszzák, hanem tisztességes szellemi vagy anyagi tőke birtokában, munka és fáradság után keresik nem csak a maguk kenyereit, hanem új kereketforrások felfedezése s használatá által mások boldogulását s a hazai közérdekek emelkedését is előmozdítják, s kik azután, ha áldás kísérte fáradozásait, hűtelenül nem fordítanak nekünk ismét hátat, hanem jó és balsorsban új hazájok ügyéhez csatlakozva, annak minden körülmények között hű polgárai maradnak. Hazánk minden részében nagy számmal találhatók az ily becsülésre méltó indigenák, kiknek érdeke a miennkel teljesen összeforrt s kiknek már első nemzedéke is gyakran még csak idegen hangzásu neve által különbözik a telivér belfölditől.

Ez előzmények után bizton hozzáláthatunk a mai képtünk tárgyauul fölvevtt érdemes férfiú ismertetéséhez.

Müller János, a kiről szólni akarunk, a hazánkba költözött azon külföldiek egyike, kiket hazai iparunk fejlődése történetében az első sorába fog kelleni iktatni. Nemcsak tudományosan művelt, értelmes és szabadon gondolkodó férfiú ő, hanem e hazának hű fia is lett, melynek nem egy fontos szolgálatot

MÜLLER JÁNOS.

Müller János 1810-ben született egy Lemberg melletti helységben Gallicziában, hova német eredetű családja II. József császár idejében Württembergből költözött be. Az alsóbb és reáliskolákat Lembergben végzvéen be, technikai tanulmányainak folytatása végett a bécsi polytechnikumba ment,

tett, még akkor is, midőn az — veszélylyel járt. Müller Jánosnak a felső-magyarországi vasgyártás kifejlesztésében s felvirágzásában legnagyobb érdeme van. A magyar természetvizsgálók, kik jövő évben Rimaszombatban fogják tartani összejövetelüket s hihetileg a felsővidéki gyártelepek megtekintésére is fognak időt szentelhetni, reméljük, bő alkalmat fognak találni, a vasipar kiterjedésével s a gyártás tökélyével is megismerkedni azon helyeken, melyek e szakférfiu hatásának jótékony eredményeit tanusítják.

Családi viszonyai azonban arra kényszeríték, hogy e gyártól csakhamar elváljon s hazájába visszaszessen. Lembergben letévén az államvizsgákat, mint mérnök három évet töltött államszolgálatban. Ekkor történt, hogy a Szepesmegye egyik elsőrangú iparosával, a köztiszteletben állott Trangous Lajos nyug. kapitánnyal megismerkedett. Ez utóbbi nagy tevékenységű és áldozni kész hazánkfia meggyőződév Müller széles ismeretéről és szakképességéről, ezt csakhamar rábirta, hogy Selmezcze jöjjön át s az ottani bányászakademián a tanfolyamot az ő költségein végezze. Müller egy év alatt végzte az egész tanfolyamot s dicseretesen kiállotta a vizsgákat. Ezen év alatt történt, hogy Müller, felsőbb megbízatás következtében, az egykori főkamara-gróf, Drevenyák által hátrahagyott nagyhírű ásványgyűjteményt is rendezte.

Selmezczei visszatérve, Müller a Gömör- és Szepesmegye határára elnyuló vadregényes sztraczenai (buvópataki) völgybe jutott s az ottani vasgyárakban, melyeket akkor Trangous kapitány birt bérben, igazgatói állomást nyert. E gyárakat rövid idő alatt oly sikerdus lendületre hozta, hogy a szomszéd vidéken kiterjedt vasgyári telepeket bíró

Koburg-Koháry herczeg mindent elkövetett e szakember megnyerésére. Nem sokára át is vette a herczeg káposztafalvi és sztraczenai gyárainak önálló vezetését. E mellett mint hutászati mérnök ő intézte s vezette Koburg herczeg számos új vagy megújított gyárának építését s berendezését.

Koburg-Koháry herczeg mindent elkövetett e szakember megnyerésére. Nem sokára át is vette a herczeg káposztafalvi és sztraczenai gyárainak önálló vezetését. E mellett mint hutászati mérnök ő intézte s vezette Koburg herczeg számos új vagy megújított gyárának építését s berendezését.